

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžak/9/2018
Identifikačné číslo spisu: 1018200039
Dátum vydania rozhodnutia: 24.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1018200039.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): Q. G., nar. XX.XX.XXXX, bez dokladov totožnosti, bez štátnej príslušnosti, posledný trvalý pobyt v zahraničí ulica S. Č.. X, mesto H., D. K., Ukrajina, posledné miesto pobytu v Slovenskej republike Pobytový tábor Rohovce, právne zastúpeného Ligou za ľudské práva, občianske združenie, Štúrova 3, 811 02 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o správnej žalobe vo veciach azylu, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Saz/1/2018-47 zo dňa 4. apríla 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Saz/1/2018-47 zo dňa 4. apríla 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-114-17/2017-Ž zo dňa 27.11.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) v zmysle § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 480/2002 Z.z.“) neudelil sťažovateľovi azyl a súčasne v zmysle § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zák. č. 480/2002 Z.z. mu neposkytol doplnkovú ochranu.

2. Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia vyplynulo, že sťažovateľ žiadal o udelenie azylu z dôvodu, že nakoľko pochádza z Donecka je na Ukrajine považovaný za separatistu, má problém vybaviť si doklady totožnosti, legálne pracovať a normálne žiť. Všade mu odmietli pomôcť z dôvodu, že pochádza z Doneckej oblasti, kde o vydanie dokladov nepožiadala, lebo je tam nebezpečná situácia a pri štátnych orgánoch sú vojenské stanovištia. Tiež uviedol, že bol jedenkrát zbitý príslušníkmi polície. Do roku 1992 žil na Ukrajine, následne vycestoval do Moskvy, kde pracoval až do novembra 2015, kedy sa za účelom vybavenia dokladov totožnosti vrátil na územie Ukrajiny. Tam vykonával pomocné práce na

stavbách a dňa 29.08.2017 pricestoval na územie Slovenskej republiky.

3. V prípade sťažovateľa nebola preukázaná opodstatnenosť jeho obáv z prenasledovania z dôvodov podľa Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov (ďalej len „Ženevská konvencia“) a zák. č. 480/2002 Z.z. V krajine pôvodu nečelil absolútne žiadnym problémom zo strany štátu, ktoré by mohli byť považované za prenasledovanie v zmysle § 2 písm. d) zák. č. 480/2002 Z.z.

4. Sťažovateľa nemožno považovať za utečenca napriek údajnej (nepreverenej) skutočnosti, že je osobou bez štátnej príslušnosti. Zo zákona o občianstve Ukrajiny vyplýva, že sťažovateľ má zákonnú, Ústavou garantujúcu možnosť pre získanie občianstva Ukrajiny, nakoľko sa narodil meste H. v Doneckej oblasti, dňa XX. J. XXXX a trvalý pobyt mal na ulici S. Č.. X, mesto H., Donecká oblasť, Ukrajina, kde žil až do roku 1992.. Žalovaný uviedol, že občanmi Ukrajiny sú:

- všetci občania bývalého ZSSR, ktorí v čase vyhlásenia nezávislosti Ukrajiny (24. august 1991) trvale bývali na území Ukrajiny;
- osoby, ktoré v čase nadobudnutia platnosti zákona Ukrajiny o štátnom občianstve Ukrajiny (13. november 1991) trvalo bývali na Ukrajine bez ohľadu na rasu, farbu pleti, politické, náboženské a iné presvedčenie, pohlavie, etnickú príslušnosť a sociálny pôvod, majetkový status, miesto pobytu, jazykové a iné črty a ktorí nie sú občanmi iných štátov

5. Ďalej k získaniu občianstva Ukrajiny podľa územného pôvodu uviedol: „Ak osoba sama alebo jeden z jej/jeho rodičov alebo jej/jeho starý otec alebo babička (úplný alebo polovičný) vlastný brat alebo sestra, syn alebo dcéra, alebo vnuk, sa narodil alebo trvalo sa zdržiaval pred 24. augustom 1991 na území, ktoré sa stalo územím Ukrajiny v súlade so zákonom Ukrajiny o nástupníctve Ukrajiny (1543-12), alebo ak osoba sama. alebo aspoň jeden z jej/jeho rodičov alebo jeho/jej starý otec alebo babička (úplný alebo polovičný) brat alebo sestra sa narodili alebo trvalo zdržiavali na akomkoľvek inom území, ktoré bolo v čase jeho narodenia, alebo s trvalým pobytom na území Ukrajinskej ľudovej republiky, Západnej ukrajinskej ľudovej republiky, Ukrajinského štátu, Ukrajinskej socialistickej republiky, Zakarpatskej Ukrajiny alebo Ukrajinskej sovietskej socialistickej republiky (Ukr.S.S.R.). a ak je táto osoba bez štátnej príslušnosti alebo je cudzinec a splnil povinnosť vzdania sa cudzieho štátneho občianstva a podal žiadosť o nadobudnutie ukrajinského občianstva, takáto osoba. ako aj jej maloleté deti, sa zaregistrujú ako občania Ukrajiny „

6. Vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany žalovaný uviedol, že v krajine pôvodu sťažovateľovi nehrozí trest smrti ani jeho výkon. Z vyjadrení sťažovateľa bolo možné usúdiť, že v krajine pôvodu mu nehrozí mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest. Aj keď v niektorých častiach Ukrajiny je súčasná situácia v súvislosti s konfliktom odohrávajúcim sa vo východnej časti krajiny stále komplikovaná, Kyjevská, Charkovská a Ľvovská oblasť, kde sa sťažovateľ zdržiaval, nie sú súčasťou konfliktnej zóny a sú podľa viacerých všeobecne dostupných zdrojov vo všeobecnosti pokojné. Z dostupných zdrojov vyplýva, že tieto oblasti sa stávajú cieľom vnútorne presídlených osôb odchádzajúcich z východných častí z krajiny. Sťažovateľ po návrate na Ukrajinu sa zamestnal v oblasti, kde neprebíha vnútroštátny ozbrojený konflikt. Z dostupných informácií možno konštatovať, že miera ochrany práv obyvateľov v daných oblastiach poskytovaná štátom, je primeraná a sťažovateľ je plne schopný ju využívať. Je teda preukázané, že v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu nebude vážne a individuálne ohrozený jeho život, alebo nedotknuteľnosť osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas vnútroštátneho konfliktu.

7. Záverom žalovaný vyhodnotil vyjadrenie právnej zástupkyne sťažovateľa, doručené žalovanému dňa 07.11.2017 nasledovne:

- sťažovateľa nemožno posudzovať ako príslušníka určitej sociálnej skupiny, nakoľko stav kedy je osoba bez štátneho občianstva nemožno označovať ako nemennú ani vrozenú charakteristiku;
- aj keď nepreukázané, údajné odopretie prístupu k akejkoľvek sociálnej pomoci od štátu v čase, kedy prebieha vnútroštátny konflikt nie je z pohľadu zák. č. 480/2002 Z.z. diskriminačným zákonným a správnym opatrením. Sťažovateľ nevyhľadal pomoc na území Ukrajiny, nepokúsil sa osloviť žiadnu neziskovú organizáciu pôsobiacu na území Ukrajiny s prosbou o pomoc;

- nie je pravda; že by sťažovateľ nespĺňal zákonné podmienky na získanie štátneho občianstva;
- údajné zbitie na policajnej stanici po predvedení prenocujúceho človeka v priestoroch železničnej stanice s cieľom zistiť jeho totožnosť a jeho následné prepustenie s tým, že na staniach sa nemá prespávať, nemožno považovať za prenasledovanie vo forme fyzického násillia zo strany štátnych orgánov, navyše šlo o jediný prípad u sťažovateľa;
- sťažovateľ nemal problém nikde žiť a nájsť si zamestnanie, čo preukázal svojim dlhodobým pobytom na území Ruskej federácie a následne odchodom na Ukrajinu, kde žil ďalšie 2 roky;
- na udelenie azylu z humanitných dôvodov nie je právny nárok, jeho udelenie nevyplýva ani z Ženevskej konvencie, humanitnými dôvodmi sú najmä prípady neúspešných žiadateľov o azyl z radov prestarnutých, traumatizovaných alebo ťažko chorých osôb, ktorých návrat do krajiny pôvodu by mohol predstavovať značné fyzické alebo psychické útrapy, prípadne až smrť, čo nie je sťažovateľov prípad;
- neexistujú žiadne dôvody domnievať sa, že by sťažovateľ bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia.

II.

Konanie na Krajskom súde

8. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci azylu podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- žalovaný si nezaobstaral relevantné informácie, týkajúce sa osôb bez štátneho občianstva, ktoré zároveň pochádzajú z konfliktom zasiahnutých oblastí;
- žalovaný žiadnym spôsobom neoveril tvrdenia sťažovateľa o odmietnutí pomoci zo strany ukrajinských štátnych orgánov vo veci získania dokladov totožnosti a nadobudnutia legálneho statusu na Ukrajine;
- žalovaný zisťoval informácie o krajine pôvodu ešte predtým, než mu bol známy obsah pohovoru so sťažovateľom;
- strohú argumentáciu žalovaného nemožno v žiadnom prípade považovať za náležité vysporiadanie sa so žiadosťou o udelenie tzv. humanitárneho azylu;
- preskúmané rozhodnutie je v časti o neposkytnutí doplnkovej ochrany nedostatočne odôvodnené a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 207 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že sťažovateľovi nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov:

- „Pokiaľ ide o informácie týkajúce sa obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej skupine a ani to, že vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť na Ukrajinu, resp. nebolo preukázané, že by bol na Ukrajine prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd, je potrebné uviesť, že nebolo preukázané, že na Ukrajine bol prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd, jeho situácia nie je z hľadiska použitia inštitútu azylu adekvátna.“;
- prípad zbitia príslušníkmi polície za prespávanie na železničnej stanici, nemožno považovať za akt prenasledovania;
- sťažovateľa nie je možné považovať za utečenca napriek údajnej skutočnosti, že je osobou bez štátnej príslušnosti;
- zo zákona o občianstve Ukrajiny vyplýva, že sťažovateľ má zákonnú, Ústavou garantovanú možnosť pre získanie občianstva Ukrajiny, nakoľko sa narodil v meste H. v Doneckej oblasti XX.X.XXXX a trvalý pobyt mal na I. S. X, mesto H., Donecká oblasť, Ukrajina, kde žil až do roku 1992;
- na udelenie azylu z humanitných dôvodov nie je právny nárok a v priebehu azylového konania neboli zistené také skutočnosti, ktoré by mohli jeho udelenie opodstatňovať;

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

10. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

11. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že

- krajský súd nesprávne právne posúdil žalobný bod, týkajúci sa konštatovania žalovaného o nespĺnení podmienok na udelenie azylu podľa § 8 alebo § 10 zák. č. 480/2002 Z.z. a podmienok podľa § 13a alebo 13b tohto zákona a zároveň

- nie je jasné, akými úvahami sa krajský súd pri hodnotení tohto žalobného bodu riadil;

- krajský súd sa nevysporiadal s žalobným bodom o tom, že žalovaný sa pred vydaním preskúmaného rozhodnutia obmedzil len na zistenie všeobecných informácií týkajúcich sa štátneho občianstva Ukrajiny, ale žiadnym spôsobom neoveril tvrdenia o odmietnutí pomoci zo strany ukrajinských štátnych orgánov;

- krajský súd len zopakoval argumentáciu žalovaného, že na azyl podľa § 9 zák. č. 480/2002 Z.z. nie je právny nárok;

- v zmysle Odporúčania Výboru ministrov Rady Európy č. R(80)2 o vykonávaní právomoci voľnej úvahy

- správny orgán uplatňujúci správnu úvahu má rozhodovať objektívne a nestranne, berúc do úvahy všetky relevantné skutočnosti, uplatňuje princíp rovnosti a konzistentným spôsobom aplikuje všeobecné správne postupy, prihliadajúc na individuálne okolnosti každého prípadu;

- akékoľvek všeobecné administratívne postupy, používané pri uplatňovaní správnej úvahy sú verejné alebo komunikované účastníkovi konania vhodným spôsobom, na jeho žiadosť, či už pred alebo po vydaní predmetného rozhodnutia - túto povinnosť si žalovaný nesplnil;

- rozhodnutie vydané v rámci výkonu právomoci voľnej úvahy je predmetom kontroly zákonnosti súdom alebo iným nezávislým orgánom, a preto mal krajský súd riadne preskúmať námietku týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia veci zo strany žalovaného.

- krajský súd opomenul odôvodnenie svojho záveru o tom, že sťažovateľ nesplnil podmienky podľa § 13a alebo 13b zák. č. 480/2002 Z.z.;

- napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný a arbitrárny.

12. Sťažovateľ v súlade s § 447 S.s.p. navrhol, aby kasačný súd uznesením priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok, nakoľko okamžitým výkonom, preskúmaného rozhodnutia a jeho ďalšími právnymi následkami by sťažovateľovi hrozila závažná ujma, spočívajúca v hrozbe jeho zaistenia podľa § 88 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a následne vážne porušenie jeho práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 Dohovoru o základných ľudských právach a slobodách.

13. Záverom sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

B)

14. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 13.06.2018 najmä uviedol, že v prípade administratívneho vyhostenia je zaistenie cudzinca bežným postupom, vyplývajúcim z platnej právnej úpravy, predpokladaným v čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru. Podľa § 77 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov možno osoby vrátiť aj do krajiny tranzitu, resp. tretej krajiny. V rámci EÚ ako aj bilaterálne boli dojednané dohody o readmisii osôb, ktoré prišli na územie SR z Ukrajiny.

15. Do spisu bol založený dostatok informácií ohľadne získavania štátneho občianstva Ukrajiny, pričom z výpovede sťažovateľa je zrejmé, že pri vybavovaní svojej žiadosti nepostupoval v zmysle ukrajinského zákona o štátnom občianstve a odvolával sa len na to, že štátne orgány mu nevystavili občianstvo, keď

uviedol, že pochádzal z Donecka. Neobstojí ani námietka o tom, že žalovaný nezaobstaral informácie o prístupe k štátnym orgánom v Doneckej oblasti, keďže tam sťažovateľ kvôli zlej bezpečnostnej situácii o vystavenie občianstva nežiadal.

16. Tvrdenie o problémoch pri vybavovaní registrácie vnútorne presídlených osôb s pobytom a s tým súvisiace problémy s prístupom k ich právam ako bývanie, zamestnanosť, dôchodky a hlasovanie je vytrhnuté z kontextu. Podľa informácií ODZS ide o celkovú zamestnanosť vnútorne presídlených osôb na Ukrajine, čo súvisí s nedostatkom pracovných miest po hromadnom presunutí osôb do iných oblastí. Právo presídlených osôb na zabezpečenie bezplatného dočasného pobytu zabezpečujú miestne orgány a charitatívne organizácie, a tak existujú výrazné rozdiely v úrovni ich zabezpečenia v závislosti od konkrétnej oblasti. Dňa 12.7.2017 však bol ukrajinským parlamentom prijatý návrh zákona, ktorý umožňuje vnútorne presídleným osobám a ľuďom postihnutým konfliktom prijímať bez obmedzenia dôchodky, od ktorého sa očakáva odstránenie prekážok pri vyplácaní sociálnych dávok. Sťažovateľ však pravdepodobne na dôchodok nemá nárok, nakoľko nebol oficiálne zamestnaný. V oblasti pôsobia mimovládne organizácie, ktoré poskytujú materiálne zabezpečenie ako aj právnu asistenciu vnútorne presídleným osobám. Pokiaľ bude mať záujem vybaviť si ukrajinské občianstvo, na ktoré má zákonný nárok, môže využiť právne služby a asistenciu, ktoré poskytujú regionálne orgány a mimovládne organizácie.

17. Na udelenie azylu z humanitných dôvodov podľa § 9 zák. č. 480/2002 Z.z. nie je právny nárok a ani v priebehu azylového konania neboli zistené také relevantné skutočnosti, ktoré by mohli udelenie azylu na základe humanitných dôvodov opodstatňovať.

18. V prípade sťažovateľa ide o osobu, ktorá nepostupovala zákonným spôsobom, aby nadobudla potvrdenie o svojom štátnom občianstve.

19. Žalovaný nepovažoval námietky sťažovateľa za opodstatnené, ide o rovnaké dôvody, na základe ktorých už podal správnu žalobu a tieto boli krajským súdom komplexne vyhodnotené. Záverom navrhol, aby kasačný súd podanú kasačnú sťažnosť zamietol.

III.

Právny názor kasačného súdu

20. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 462 ods. 1 S.s.p.).

21. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24. júla 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

22. Predovšetkým kasačný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v zmysle § 20 ods. 4 zák. č. 480/2002 Z.z. ak správny orgán rozhodne o neudelení azylu, má povinnosť vo výroku rozhodnutia uviesť, či poskytne doplnkovú ochranu. Jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území Slovenskej republiky tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprímerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu

doplňkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplňkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať.

Podľa § 20 ods. 4 zák. č. 480/2002 Z.z. ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplňkovú ochranu; to neplatí, ak sa rozhodne o neudelení azylu a cudzinec už má poskytnutú doplňkovú ochranu podľa § 13a alebo udelený azyl.

23. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia vyplynulo, že žalovaný podľa § 13 ods. 1 zák. č. 480/2002 Z.z. neudelil sťažovateľovi azyl a súčasne v zmysle § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zák. č. 480/2002 Z.z. mu neposkytol doplňkovú ochranu z dôvodov v rozhodnutí uvedených. Následne sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu správnu žalobu vo veciach azylu, v ktorej okrem iného namietal nedostatočné odôvodnenie a nesprávne právne posúdenie v časti o neposkytnutí doplňkovej ochrany, ktoré ďalej, tam uvedenými skutočnosťami odôvodňoval.

24. Z obsahu napadnutého rozsudku krajského súdu vyplynul záver o nespnení podmienok podľa § 13a alebo 13b zák. č. 480/2002 Z.z., avšak tomuto nepredchádzajú žiadne úvahy súdu o tom, ako sa vysporiadal so žalobnými námietkami sťažovateľa.

25. Sťažovateľ nedostatky odôvodnenia rozsudku spočívajúce v absencii vlastných úvah súdu k námietkam vytykaným ohľadne hodnotenia podmienok na udelenie azylu a najmä týkajúcej sa preskúmania výroku o neposkytnutí doplňkovej ochrany, vytykal v podanej kasačnej sťažnosti a z tejto napokon vyvodzoval, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný a arbitrárny. Vzhľadom na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (453 ods. 2 S.s.p.) kasačný súd túto argumentáciu sťažovateľa zaradil pod dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t.j. nesprávny procesný postup, ktorým krajský súd znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ustanovenie § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p. nepochybne špecifikuje odňatie možnosti konať pred súdom (denegatio iustitiae), t.j. že ide o tak procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Správny súdny poriadok.

26. O procesnú vadu v zmysle § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p. ide najmä vtedy, ak správny súd v súdnom prieskume postupoval v rozpore so všeobecne záväznými procesno-právnymi predpismi (najmä zákonom), a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 5 ods. 9 veta prvá S.s.p. majú účastníci v konaní pred správnym súdom rovnaké postavenie a správny súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv].

27. Procesným právom účastníka je i právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ust. § 139 ods. 2 S.s.p., totiž znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite a skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť správnej žaloby. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

28. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie (obsiahnutého v základnom práve na súdnu ochranu) podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

29. Potreba riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v ktorom súd preskúmava rozhodnutie správneho orgánu, vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Aj keď s ohľadom na túto judikatúru nie je potrebné zdôvodňovať každý argument účastníkov konania, súdne rozhodnutia musia byť odôvodnené a musia obsahovať odpovede súdu na všetky podstatné argumenty prednesené stranami, ktoré uviedli v konaní. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti

prípadu a nie len odkazovať na právne argumenty a závery správnych orgánov.

30. Ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

31. V tejto súvislosti dáva kasačný súd do pozornosti Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. IV. ÚS 378/08-55 zo dňa 16.12.2008, v ktorom ústavný súd uviedol: „Jednou z neoddeliteľných súčastí princípu právnej istoty v demokratickom a právnom štáte je aj garancia, že ak sa osoba využívajúca svoje základné právo na súdnu ochranu obráti so svojím návrhom na nezávislý a nestranný súd, má právo na to, aby súd o jej návrhu rozhodol a svoj právny názor vyjadril vo forme zákonného rozhodnutia. Na túto skutočnosť pamätá aj generálna právna norma civilného procesu (Občianskeho súdneho poriadku) v ustanovení § 157 ods. 2, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Toto zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na spravodlivé súdne konanie, vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“) pozri napr. rozsudok *García Ruiz v. Španielsko* z 21. januára 1999, § 26] tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (*Georiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. februára 1998).“

32. Podľa zistenia kasačného súdu odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu neposkytuje žiadne argumentačné podklady na posúdenie, ako sa vysporiadal s výrokom žalovaného o neposkytnutí doplnkovej ochrany, akými vlastnými úvahami sa súd riadil pri utváraní záveru o skutkovom a právnom stave veci a posudzovaní relevancie obsahu právnej argumentácie a žalobných námietok sťažovateľa uplatnených v správnej žalobe. Krajským súdom v odôvodnení vyslovený záver o nesplnení podmienok podľa § 13a alebo 13b zák. č. 480/2002 Z.z. je preto nepresvedčivý a predčasný a ako taký neposkytujúci dostatočne jasný, zrozumiteľný a náležite odôvodnený výsledok svojej rozhodovacej činnosti, tak „aby sťažovateľ nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov, aby sa s prijatými závermi bolo možné stotožniť ako s logickým záverom procesu poznania nielen právnych záverov, ale aj záverov skutkových, z ktorých právne závery vychádzajú.“ (III. ÚS 311/07).

33. Záverom bolo tiež potrebné krajskému súdu vytknúť pochybenie týkajúce sa nedostatku odôvodnenia napadnutého rozsudku aj v časti týkajúcej sa preskúmania výroku o neudelení azylu. Krajský súd sa v tomto smere žalobnými námietkami sťažovateľa síce formálne zaoberal, avšak na tieto odpovedal iba nadmieru stručným spôsobom, bez vlastného hodnotenia preberajúcim argumentáciu žalovaného a neposkytujúcim tak záruku, že správnej žalobe bola venovaná náležitá pozornosť.

34. Za daných okolností je nutné považovať takýto rozsudok za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, nedávajúci dostatočné záruky pre konštatovanie, že bol vydaný spôsobom rešpektujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces a teda kasačný súd považoval napadnutý rozsudok krajského súdu za vadný podľa § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p.

V.

35. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že krajský súd nedal zákonom predpokladaným daným spôsobom odpoveď na otázky nastolené sťažovateľom. Preto dospel k záveru o potrebe zrušiť napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť v zmysle § 462 ods. 1 v spojení s § 457 ods. 1 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Podľa § 462 ods. 1 S.s.p. ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí

36. O návrhu sťažovateľa na priznanie odkladného účinku podľa § 447 ods. 1 S.s.p. kasačný súd osobitne nerozhodol. Vychádzal zo záveru, že o návrhu na priznanie odkladného účinku nie je potrebné rozhodovať tam, kde kasačný súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti bez zbytočného odkladu potom, čo mu bola predložená (v lehote, v ktorej by rozhodoval o samotnom odkladnom účinku).

Podľa § 467 ods. 3 S.s.p. ak kasačný súd zruší rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.